

TÜRMOB'UN ÜNİVERSİTELEŞME SÜRECİNE İLİŞKİN HUKUKİ, TEKNİK VE STRATEJİK DEĞERLENDİRME RAPORU

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TÜRKİYE)

Hazırlık Tarihi: Mayıs 2026

Gizlilik Derecesi: Kuruma Özel

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor; TÜRMOB'un geçmiş dönemlerde gündeme gelen üniversiteleşme yaklaşımını, mevcut hukuki mevzuat, mali kapasite, yükseköğretim politikaları ve muhasebe mesleğinin dönüşen ihtiyaçları çerçevesinde değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Çalışmada;

- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu,
  - 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu,
  - 5174 sayılı TOBB Kanunu,
  - YÖK Vakıf Yükseköğretim Kurumları Kuruluş Usul ve Esasları,
  - Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC), uluslararası muhasebe eğitimi vesürekli mesleki gelişim literatürü
- esas alınmıştır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda; mevcut hukuki, teknik, mali ve stratejik koşullar çerçevesinde geleneksel kampüs temelli bir vakıf üniversitesi modelinin TÜRMOB açısından sürdürülebilir, verimli ve kurumsal önceliklerle tam uyumlu bir yapı oluşturmadığı görülmektedir.

Raporda ulaşılan temel sonuçlar üç ana başlık altında toplanmaktadır:

1. Teknik ve Mali Değerlendirme

YÖK'ün 01.01.2025 itibarıyla yürürlüğe giren düzenlemeleri uyarınca bir vakıf üniversitesi kuruluşu için yaklaşık 2,3 milyar TL seviyesinde net mal varlığı ve bunun belirli oranlarda nakit olarak tevsik edilmesi gerekmektedir.

TÜRMOB'un mevcut mali yapısı, üye aidatlarıyla çalışan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu yapısı ve mevcut kaynak öncelikleri dikkate alındığında; bu büyüklükte bir yatırımın kurumsal kaynakların önemli ölçüde farklı alanlara yönlendirilmesini gerektireceği değerlendirilmektedir.

Bunun yanında:

- kampüs altyapısı,
  - fiziksel yatırım maliyetleri,
  - garantör üniversite süreçleri,
  - sürdürülebilir işletme giderleri,
  - akademik yapılanma yükümlülükleri
- önemli ölçekli ek maliyetler doğurmaktadır.

2. Hukuki Değerlendirme

3568 sayılı Kanun incelendiğinde; TÜRMOB'a doğrudan vakıf kurma veya üniversite tesis etme yetkisi veren açık bir düzenleme bulunmadığı görülmektedir.

TOBB örneğinde olduğu gibi açık kanuni yetkilendirme, geçici hükümler ve üniversite kuruluşuna ilişkin özel düzenlemeler TÜRMOB mevzuatında yer almamaktadır.

Bu nedenle üniversite kuruluşuna ilişkin süreçlerin ilerleyebilmesi için:

- kapsamlı bir kanun değişikliği,
- yeni hukuki yetki çerçevesi,
- ilave düzenleyici süreçler gerekmektedir.

3. Stratejik ve Kurumsal Değerlendirme

Muhasebe mesleği; yapay zekâ, veri analitiği, dijital denetim, sürdürülebilirlik raporlaması ve sürekli mesleki gelişim odaklı yeni bir dönüşüm sürecine girmiştir.

Bu dönüşüm çerçevesinde:

- fiziksel kampüs yatırımları yerine,
  - yaygın dijital eğitim ağları,
  - mikro sertifikasyon sistemleri,
  - hibrit öğrenme modelleri,
  - üniversite-akreditasyon iş birlikleri,
  - sürekli mesleki gelişim platformları
- çok daha etkili hale gelmiştir.

TÜRMOB hâlihazırda:

- TESMER,
- SÜRGEK,
- LUCA Eğitim Altyapıları,
- dijital eğitim sistemleri,
- üniversite iş birlikleri,
- KKK destekleyici eğitimleri,
- sürdürülebilirlik ve dijital dönüşüm eğitimleri

aracılığıyla Türkiye'nin en yaygın mesleki eğitim ekosistemlerinden birini yürütmektedir.

Bu nedenle kaynakların:

- yeni bir kampüs yatırımına yönlendirilmesi yerine,
  - mevcut eğitim ve dijital dönüşüm kapasitesinin güçlendirilmesine yönlendirilmesinin
- üyelere daha yüksek katma değer sağlayacağı değerlendirilmektedir.

TEMEL DEĞERLENDİRME

Bu raporun temel yaklaşımı;

“TÜRMOB üniversite kuramaz” anlayışı değil;

“TÜRMOB’un kaynaklarını, üyelerine daha hızlı, yaygın, erişilebilir ve sürdürülebilir fayda sağlayacak alanlara yönlendirmesi daha stratejik bir tercih olacaktır”

yaklaşımıdır.

TÜRMOB’un önceliği:

- üniversite işletmeciliği değil,
- muhasebe mesleğinin geleceğini şekillendirecek eğitim, teknoloji ve mesleki dönüşüm altyapısını güçlendirmek olmalıdır.

BÖLÜM I

TEKNİK VE MALİ DEĞERLENDİRME

1.1 YÖK Asgari Mal Varlığı Şartları

YÖK Vakıf Yükseköğretim Kurumları Kuruluş Usul ve Esasları kapsamında 01.01.2025 itibarıyla:

Kurum Türü

Vakıf Üniversitesi

Vakıf Meslek Yüksekokulu

olarak belirlenmiştir.

Asgari Net Mal Varlığı

2.275.993.187,50 TL

1.137.996.634,68 TL

Ayrıca:

- mal varlığının en az %20’sinin nakit olması,
- taşınmazların SPK lisanslı ekspertizlerle değerlendirilmesi,
- teminat mektuplarının kabul edilmemesi,
- sürdürülebilir finansal yapı kurulması

zorunludur.

Bu büyüklükte bir yatırımın yalnızca kuruluş aşaması değil; sonraki yıllarda da önemli mali yükümlülükler doğurduğu görülmektedir.

1.2 Kampüs ve Fiziksel Yatırım Gereksinimleri

YÖK mevzuatı;

- öğrenci başına açık/kapalı alan,
- laboratuvar,
- spor alanı,
- akademik altyapı,
- yurt ve sosyal alanlar

gibi çok sayıda fiziksel yatırım zorunluluğu getirmektedir.

Bu kapsamda:

- kampüs inşası,
- altyapı yatırımları,
- akademik bina maliyetleri,
- teknoloji altyapısı,
- işletme giderleri

yüksek ölçekli uzun vadeli finansman ihtiyacı doğurmaktadır.

1.3 Mali Sürdürülebilirlik Riski

Türkiye’de son yıllarda çok sayıda vakıf yükseköğretim kurumu:

- finansman,
- öğrenci doluluk oranı,
- işletme giderleri,
- akademik sürdürülebilirlik

alanlarında ciddi zorluklarla karşılaşmıştır.

Yükseköğretim alanındaki rekabetin artması, demografik değişim ve dijital öğrenme modellerinin yükselişi dikkate alındığında; geleneksel kampüs yatırımlarının risk seviyesi yükselmektedir.

Bu nedenle TÜRMOB açısından:

- kontrollü kaynak yönetimi,
- üyeye doğrudan fayda sağlayan yatırımlar,
- yaygın erişilebilir eğitim modelleri

öncelikli görülmektedir.

BÖLÜM II

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

2.1 3568 Sayılı Kanun Açısından Durum

3568 sayılı Kanun incelendiğinde TÜRMOB'un temel görevi:

- mesleğin geliştirilmesi,
- meslek mensuplarının örgütlenmesi,
- mesleki standartların korunması,
- kamu yararının gözetilmesi

olarak tanımlanmaktadır.

Kanunda:

- vakıf kurma,
- üniversite tesis etme,
- yükseköğretim kurumu işletme

konularında açık bir düzenleme bulunmamaktadır.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında “yetki sınırlılığı ilkesi” gereğince; açıkça düzenlenmeyen alanlarda işlem tesis edilmesi hukuki risk doğurmaktadır.

2.2 TOBB ile Hukuki Karşılaştırma

TOBB mevzuatında:

- vakıf kurma,
- üniversite kurma,
- üniversitelere iştirak etme,
- eğitim kurumları oluşturma

konularında açık kanuni yetkiler bulunmaktadır.

TOBB-ETÜ örneği;

- doğrudan kanuni düzenleme,
- özel geçici hükümler,
- açık yetki maddeleri

üzerinden oluşturulmuştur.

3568 sayılı Kanun'da benzer düzenlemeler bulunmamaktadır.

Bu nedenle TÜRMOB açısından:

- yeni bir yasal çerçeve,
- kapsamlı mevzuat değişikliği,
- TBMM düzeyinde özel düzenleme gerekecektir.

BÖLÜM III

STRATEJİK VE KURUMSAL DEĞERLENDİRME

3.1 Yükseköğretimde Yeni Dönüşüm

Dünya genelinde:

- hibrit eğitim,
- çevrimiçi öğrenme,
- mikro sertifikalar,
- dijital rozet sistemleri,
- modüler uzmanlık eğitimleri

hızla yaygınlaşmaktadır.

Muhasebe alanında:

- veri analitiği,
- yapay zekâ,
- ESG raporlama,
- dijital denetim,
- sürdürülebilirlik güvence hizmetleri

gibi yeni uzmanlık alanları ön plana çıkmaktadır.

Uluslararası kuruluşlar:

- IFAC,
- ACCA,
- ICAEW,
- AICPA,

gibi yapılar doğrudan üniversite kurmak yerine;

- akreditasyon,
  - sürekli mesleki gelişim,
  - dijital eğitim ağları
- üzerinden ilerlemektedir.

3.2 TÜRMOB'un Mevcut Güçlü Eğitim Ekosistemi

TÜRMOB bugün:

- TESMER,
- SÜRGEM,
- LUCA,
- dijital eğitim platformları,
- webinar sistemleri,
- doğrulanabilir eğitim programları,
- üniversite iş birlikleri

ile son derece yaygın bir eğitim ağına sahiptir.

81 ilde faaliyet gösteren:

- 77 SMMM Odası,
- 8 YMM Odası

aracılığıyla Türkiye'nin en yaygın mesleki yapılanmalarından biri yönetilmektedir.

Bu yapı:

- fiziksel kampüs modeline kıyasla,
- çok daha düşük maliyetle,
- daha hızlı,
- daha erişilebilir,
- daha sürdürülebilir

eğitim üretme kapasitesi oluşturmaktadır.

3.3 Kaynak Verimliliği ve Kurumsal Öncelikler

TÜRMOB'un temel misyonu:

- meslek mensuplarının gelişimi,
- meslek standartlarının güçlendirilmesi,
- dijital dönüşüm,
- etik yapı,
- kamu yararı,
- sürekli mesleki gelişimdir.

Bu nedenle:

- kaynakların büyük ölçekli kampüs yatırımlarına yönlendirilmesi yerine,
  - doğrudan üyeye değer üreten alanlara aktarılması,
- kurumsal öncelikler açısından daha verimli görünmektedir.

BÖLÜM IV

STRATEJİK ALTERNATİF ÖNERİLER

A) TÜRMOB Dijital Mesleki Yetkinlik Akademisi

Türkiye genelinde:

- hibrit,
- çevrimiçi,
- modüler,
- sertifikasyon odaklı

bir dijital akademi modeli geliştirilebilir.

B) Yapay Zekâ ve Dijital Muhasebe Merkezi

Özellikle:

- LUCA AI,
- veri analitiği,
- dijital denetim,
- ESG raporlama,
- sürdürülebilirlik güvence hizmetleri,

alanlarında uzmanlaşmış merkezler kurulabilir.

C) Muhasebe Eğitim Akreditasyon Sistemi

TÜRMOB; üniversitelerdeki muhasebe programlarının kalite standartlarını destekleyen bir:

“Muhasebe Eğitim Akreditasyon Sistemi”

oluşturabilir.

Bu model;

üniversite kurmaktan çok daha yaygın ve etkili sonuç üretebilir.

D) Üniversite İş Birliği ve Ortaklık Modeli

Mevcut üniversitelerle:

- ortak sertifika programları,
  - yapay zekâ eğitimleri,
  - sürdürülebilirlik eğitimleri,
  - dijital dönüşüm laboratuvarları
- geliştirilebilir.

E) Araştırma ve Düşünce Kuruluşu Modeli

TÜRMOB;

- muhasebe,
- vergi,
- finans,
- sürdürülebilirlik,
- yapay zekâ ve dijital dönüşüm

alanlarında araştırma merkezi oluşturabilir.

SONUÇ

Yapılan teknik, hukuki, mali ve stratejik değerlendirmeler; mevcut koşullar altında geleneksel kampüs temelli bir üniversite modelinin TÜRMOB açısından öncelikli ve sürdürülebilir bir yapı oluşturmadığını göstermektedir.

Bununla birlikte TÜRMOB:

- eğitim,
- dijital dönüşüm,
- sürekli mesleki gelişim,
- üniversite iş birlikleri,
- uluslararası akreditasyon,
- teknoloji odaklı mesleki dönüşüm

alanlarında çok daha yüksek katma değer oluşturabilecek güçlü bir kurumsal kapasiteye sahiptir. Bu nedenle TÜRMOB'un önceliği; fiziksel kampüs yatırımı değil, Türkiye'nin muhasebe mesleğini dijital çağın gereklerine hazırlayacak yaygın, erişilebilir, güçlü ve sürdürülebilir bir eğitim ekosistemi oluşturmak olmalıdır. Saygılarımızla.

TÜRMOB'UN ÜNİVERSİTELEŞME SÜRECİNE İLİŞKİN HUKUKİ, TEKNİK VE STRATEJİK DEĞERLENDİRME RAPORU

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TÜRKİYE)